

MUSA GLAUCA ROXB.

De Heer A. J. K. te Bandoeng deelt ons mede, dat hij daar een pisang zag, die opviel door den fleschvormigen schijnstam, welke daardoor veel weg had van den stam van een koningspalm. Deze stam was zeer duidelijk waarneembaar, gelijk onze foto aantoont — de foto van den Heer K. was voor reproductie ongeschikt, — doordat zijscheuten, die wij bij de gewone pisangsoorten kennen, geheel ontbreken. Ook was de vorm van de bloeiwijze afwijkend, doordat de blauwroode punt (djantoeng) onder aan den tros ontbrak. De Heer K. vermoedt, dat dit de reuzen-pisang is, *Musa gigantea* O. KUNTZE, welke door KOORDERS in diens Exkursionsflora wordt opgegeven als niet wild op Java voorkomend, doch slechts aangeplant.

Inderdaad echter is deze pisang *Musa glauca* ROXB., een soort, welke het eerst van Engelsch-Indië werd beschreven en later ook in het wild werd aangetroffen in Noord-Sumatra, voorts op het eiland Kangean en op de Kleine Soenda-eilanden. Op Java wordt zij soms curiositeitshalve aangeplant. Zij behoort tot de groep der kort levende (2 à 3 jaar) pisangs, welke niet uitstoelen noch uitloopers voortbrengen en uitsluitend door zaad vermenigvuldigd worden. *M. glauca* is kenbaar aan den fleschvormigen, met een witte waslaag bedekten, meestal 2 à 3 M. langen schijnstam, gevormd uit opvallend gewelfde bladscheeden, de minder sterk dan bij de andere soorten inscheurende bladeren en vooral aan de bloeiwijze, waarvan de schutbladeren niet, zooals bij de gewone soorten, paarsrood en afvallend, doch heldergroen en blijvend zijn. De schutbladeren der ♀ bloemen blijven groen, die der ♂ bloemen verdrogen na den bloei, zoodat

een oude bloeiwijze aan den voet groene, in het midden bruine, aan den top weer groene schutbladeren draagt. Bij gewone pisangs bloeien slechts 1 of 2 ♂ sisirs tegelijk, bij *Musa glauca* echter verscheidene en de tijdens den bloei wijd afstaande, dicht opeengedrongen schutbladeren dier sisirs komen samen tot een klokvormig geheel, dat ook den door de schutbladeren van nog niet bloeiende sisirs gevormden eindknop overdekt. Daardoor, als mede door zijn groene kleur, valt die eindknop veel minder op dan bij de gewone pisangs.

De zeer dicht opeengedrongen, door de schutbladeren overdekte bessens zijn langwerpig of langwerpig-omgekeerd-eivormig, bij rijpheid 8—12 cM. lang, 3 à 4 cM. dik, geel of geelrood, doch spoedig zwart verkleurend. Het in slechts geringe hoeveelheid aanwezige, zeer zoete vruchtvleesch is wit met dwarse roode adertjes. Elke bes bevat 15 à 25 zeer groote (10 à 13 mm. middellijn), dofzwarte zaden.

De door KUNTZE (Revisio Generum Plantarum I, 691) beschreven *M. gigantea* was waarschijnlijk een abnormaal exemplaar dezer soort met ongewoon, ja ongelooflijk hoog opgeschoten (7 à 9 M.) schijnstam en klaarblijkelijk nog onrijpe vruchten.

Musa glauca is, zoolang zij niet te oud is, een fraaie sierplant. Tegen het einde van haar leven ziet zij er onooglijk uit.—

B.

Musa glauca ROXB.

CORRESPONDENTIE.

De Heer J. A. MARONIER vraagt:

„Bij een bezoek, dat de Heer BERNINK, oprichter van het Museum „Natura docet” te Denekamp, ontving van een Hoofdonderwijzer van Java met verlof, vertelde deze hem, dat op Java zeer veelvuldig in bijna alle tuinen kleine vogeltjes voorkomen, die het nest bedekken met een blad, dat gesloten wordt bij regen of aanval van vijanden.

Natuurlijk worden hier niet de Weervogels bedoeld, maar welke dan? Ondergeteekende woont 41 jaar op Java, waarvan 30 in de binnenlanden doorgebracht, heeft nooit een dergelijk nest gezien, dat hem ook nooit door een Inlander is gebracht. Hij zou gaarne vernemen, welke vogel door dien Hoofdonderwijzer bedoeld is en ontvangt gaarne een paar dergelijke nesten om die op verzoek van den Heer BERNINK naar het Museum op te zenden. Als die vogeltjes wezenlijk zoo veelvuldig op Java voorkomen als die H. O. vertelde, zal zeker wel een der lezers van „De Tropische Natuur” aan dit verzoek willen voldoen of nadere inlichtingen geven.— Verder zij het bovengenoemde Museum aanbevolen in het bezoek van ieder Natuurliefhebber, die naar Nederland vertrekt.”

Stellig worden hier de nesten van Snijdervogels bedoeld, die tusschen een paar bladeren worden bevestigd; de bladeren worden met plantaardige „watten” en eene kleverige afscheiding, uit den snavel van de bouwmeestertjes, aaneengenaaid. De algemeenste soort is wel de Javaansche snijdervogel (*Prinia familiaris*), gewoonlijk *Priendjak* genoemd. Er zijn echter meer vogeltjes van deze groep die dergelijke nesten maken, o.a. *Orthotomus*-soorten. en *Sutoria edela* Temm. Het *Priendjak*-nest is echter wel het meest bekend. Zie VAN BALEN: „De dierenwereld van Insulinde”, deel II, p. 467 en KONINGSBERGER: De vogels van Java, deel II, p. 7.

L.